

Ämneslärarprogrammet med inriktning mot arbete i grundskolans årskurs 7-9

Secondary School Teacher Programme with a specialization in
Teaching in Grades 7-9 of the Compulsory School
240 hp

L2A79

Gäller från: 2024 HT

Fastställd av

Styrelsen för utbildningsvetenskap

Fastställandedatum

2020-09-10

Reviderad av

Utbildningsvetenskaps nämnd för kursplaner

Revideringsdatum

2021-02-08; 2021-05-25; 2022-03-08; 2023-10-24; 2023-12-19

Diarienummer

LiU-2023-00184; LiU-2023-00184; LiU-2022-00831; LiU-2020-03084, LiU-2021-00869; LiU-2021-01087

Gavs första gången

HT 2020

Gavs sista gången

Ersätts av

Inledning

Ämneslärarutbildningen vid Linköpings universitet är en akademisk professionsutbildning. Utbildningen är utformad enligt målen för utbildning inom högskolan, fastställda i Högskolelagen och Högskoleförordningen samt Förordning 2021:1335 om utbildning till lärare och förskollärare. Utbildningens syfte är att den studerande genom teoretiska och erfarenhetsbaserade studier skall tillägna sig kunskaper, färdigheter och förhållningssätt som är nödvändiga för att uppfylla examensordningens mål för ämneslärarexamen. För att uppnå detta syfte tar utbildningen sin utgångspunkt i aktuell och relevant forskning i nära samspel med aktuell och beprövad yrkeserfarenhet.

Mål

Mål för ämneslärarexamen med inriktning mot arbete i grundskolans årskurs 7-9 enligt högskoleförordningen.

För ämneslärarexamen ska studenten visa sådan kunskap och förmåga som krävs för att självständigt arbeta som ämneslärare i den verksamhet som utbildningen avser. Studenten ska även visa kunskap och förmåga för annan undervisning för vilken examen enligt gällande föreskrifter kan ge behörighet.

Kunskap och förståelse

För ämneslärarexamen oavsett inriktning ska studenten

- visa sådana kunskaper i didaktik och ämnesdidaktik inklusive metodik som krävs för undervisning och lärande inom det eller de ämnen som utbildningen avser och för den verksamhet i övrigt som utbildningen avser samt visa kännedom om vuxnas lärande,
- visa fördjupad kunskap om vetenskapsteori samt kvalitativa och kvantitativa forskningsmetoder, och visa kunskap om relationen mellan vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet och dess betydelse för yrkesutövningen,
- visa sådan kunskap om barns och ungdomars utveckling, lärande, behov och förutsättningar som krävs för den verksamhet som utbildningen avser,
- visa kunskap om och förståelse för sociala relationer, konflikthantering och ledarskap,
- visa kunskap om skolväsendets organisation, relevanta styrdokument, läroplansteori och olika pedagogisk-didaktiska perspektiv samt visa kännedom om skolväsendets historia, och
- visa fördjupad kunskap om bedömning och betygssättning.

För ämneslärarexamen med inriktning mot arbete i grundskolans årskurs 7-9 ska studenten dessutom

- visa sådana ämneskunskaper som krävs för yrkesutövningen, inbegripet såväl överblick över ämnesstudiernas huvudområde som fördjupade kunskaper inom vissa delar av detta område och insikt i aktuellt forsknings-

och utvecklingsarbete.

Färdighet och förmåga

För ämneslärarexamen ska studenten

- visa fördjupad förmåga att skapa förutsättningar för alla elever att lära och utvecklas,
- visa fördjupad förmåga att kritiskt och självständigt tillvarata, systematisera och reflektera över egna och andras erfarenheter samt relevanta forskningsresultat för att därigenom bidra till utvecklingen av yrkesverksamheten och kunskapsutvecklingen inom ämnen, ämnesområden och ämnesdidaktik,
- visa förmåga att ta till vara elevers kunskaper och erfarenheter för att stimulera varje elevs lärande och utveckling,
- visa förmåga att tillämpa sådan didaktik och ämnesdidaktik inklusive metodik som krävs för undervisning och lärande inom det eller de ämnen som utbildningen avser och för den verksamhet i övrigt som utbildningen avser,
- visa förmåga att självständigt och tillsammans med andra planera, genomföra, utvärdera och utveckla undervisning och den pedagogiska verksamheten i övrigt i syfte att på bästa sätt stimulera varje elevs lärande och utveckling,
- visa förmåga att identifiera och i samverkan med andra tillgodose elevers behov av specialpedagogiska insatser, inbegripet specialpedagogiska insatser för elever med neuropsykiatriska svårigheter,
- visa förmåga att observera, dokumentera och analysera elevers lärande och utveckling i förhållande till verksamhetens mål och att informera och samarbeta med elever och deras vårdnadshavare,
- visa förmåga att kommunicera och förankra skolans värdegrund, inbegripet de mänskliga rättigheterna och de grundläggande demokratiska värderingarna,
- visa förmåga att förebygga och motverka diskriminering och annan kränkande behandling av elever,
- visa förmåga att beakta, kommunicera och förankra ett jämställdhets- och jämlikhetsperspektiv i den pedagogiska verksamheten,
- visa förmåga att kommunicera och reflektera kring frågor som rör identitet, sexualitet och relationer,
- visa förmåga att använda och värdera läroböcker, andra läromedel och andra lärverktyg,
- visa kommunikativ förmåga i lyssnande, talande och skrivande till stöd för den pedagogiska verksamheten,
- visa förmåga att säkert och kritiskt använda digitala verktyg i den pedagogiska verksamheten och att beakta betydelsen av olika mediers och digitala miljöers roll för denna, och
- visa förmåga att i den pedagogiska verksamheten utveckla färdigheter som är värdefulla för yrkesutövningen.

Värderingsförmåga och förhållningsätt

För ämneslärarexamen ska studenten

- visa självkänedom och empatisk förmåga,
- visa förmåga till ett professionellt förhållningssätt gentemot elever och deras vårdnadshavare,
- visa förmåga att i det pedagogiska arbetet göra bedömningar utifrån relevanta vetenskapliga, samhällliga och etiska aspekter med särskilt beaktande av de mänskliga rättigheterna, i synnerhet barnets rättigheter enligt barnkonventionen, samt en hållbar utveckling, och
- visa förmåga att identifiera sitt behov av ytterligare kunskap och utveckla sin kompetens i det pedagogiska arbetet.

Innehåll

Ämneslärarexamen ges med två inriktningar. Ämneslärarexamen med inriktning mot arbete i grundskolans årskurs 7-9 samt Ämneslärarexamen med inriktning mot arbete i gymnasieskolan.

Ämneslärarexamen med inriktning mot arbete i grundskolans årskurs 7-9 avläggs på avancerad nivå och uppnås efter att studenten har fullgjort kursfordringar om 240 eller, när så krävs, 270 högskolepoäng.

För examen krävs att utbildningen omfattar följande områden: ämnes- och ämnesdidaktiska studier med relevans för undervisning i något av skolväsendets ämnen för vilket det finns en fastlagd kurs- eller ämnesplan, utbildningsvetenskaplig kärna om 60 högskolepoäng och verksamhetsförlagd utbildning om 30 högskolepoäng, förlagd inom relevant verksamhet och ämne.

I utbildning med inriktning mot arbete i grundskolans årskurs 7-9 ska ämnesstudierna och de ämnesdidaktiska studierna omfatta totalt 165 högskolepoäng i två undervisningsämnen eller totalt 195 högskolepoäng i tre undervisningsämnen. Utbildningen ska dock omfatta ämnesstudier och ämnesdidaktiska studier om totalt 195 högskolepoäng i två undervisningsämnen när två av undervisningsämnena svenska, samhällskunskap eller musik ingår i utbildningen. Utbildningen får vidare omfatta ämnesstudier och ämnesdidaktiska studier om totalt 195 högskolepoäng i två undervisningsämnen om undervisningsämnet bild eller musik ingår i utbildningen.

Utbildningen ska omfatta minst en fördjupning om 90 högskolepoäng i relevant ämne eller ämnesområde. För varje övrigt ämne som ingår i utbildningen krävs minst 45 högskolepoäng om utbildningen omfattar tre undervisningsämnen och minst 60 högskolepoäng om utbildningen omfattar två undervisningsämnen. När svenska, samhällskunskap eller musik ingår krävs dock alltid 90 högskolepoäng inom de ämnesområden som är relevanta för dessa ämnen.

Av ämnesstudierna och de ämnesdidaktiska studierna ska 15 högskolepoäng utgöra ämnesrelaterad verksamhetsförlagd utbildning.

Ämneslärarutbildningen vid Linköpings universitet med inriktning mot arbete i grundskolans årskurs 7-9 med examen i två ämnen (240 hp) består av följande utbildningsområden:

- Utbildningsvetenskaplig kärna om 60 högskolepoäng samt 1,5 hp integrerad verksamhetsförlagd utbildning
- Ämnes- och ämnesdidaktiska studier om 90 hp i ett ämne inklusive 7,5 hp integrerad verksamhetsförlagd utbildning och självständigt arbete (examensarbete) om 30 hp.
- Ämnes- och ämnesdidaktiska studier om 60 hp i ett annat ämne inklusive 7,5 hp integrerad verksamhetsförlagd utbildning
- Ämnes- och ämnesdidaktiska studier om ytterligare 15 hp i svenska, samhällskunskap eller ingångsämnet
- Avslutande ämnesrelaterad verksamhetsförlagd utbildning om 13,5 hp
- För examen i svenska respektive samhällskunskap krävs 90 högskolepoäng i ämnesområden som är relevanta för dessa ämnen.

Studierna inom den utbildningsvetenskapliga kärnan ska anknyta till kommande yrkesutövning och omfatta följande:

- skolväsendets historia, organisation och villkor samt skolans värdegrund, innefattande de grundläggande demokratiska värderingarna och de mänskliga rättigheterna,
- läroplansteori och didaktik,
- vetenskapsteori och forskningsmetodik,
- utveckling och lärande, som skall ha ett tvärvetenskapligt perspektiv där kognitionsvetenskap ingår, samt specialpedagogik,
- sociala relationer, konflikthantering och ledarskap,
- bedömning och betygssättning, och
- utvärdering och utvecklingsarbete.

I ämneslärarutbildningen med inriktning mot arbete i grundskolans årskurs 7-9 återfinns den utbildningsvetenskapliga kärnans innehåll i separata kurser. Dessa kurser har en tydlig relation till ämnes-, ämnesdidaktiska samt verksamhetsförlagda moment i ämnesstudierna. Didaktiska färdigheter och förhållningssätt samt vetenskapliga färdigheter och förhållningssätt utgör programövergripande progressionsstråk, vilka genomsyrar kursinnehåll och examination i samtliga delar av utbildningen. Den verksamhetsförlagda utbildningen ingår som integrerade moment i ämnesstudierna, studierna inom den utbildningsvetenskapliga kärnan samt som en längre fristående del i slutet av utbildningen.

Inriktningen ges med ett begränsat antal ämneskombinationer. Möjliga ämneskombinationer styrs dels av förordning SFS 2021:1335, dels av lokala förutsättningar och beslut. De moderna språken, tyska, franska och spanska, ges i samarbete med Linnéuniversitetet. Vilka ämnen som finns att välja mellan och vilka ämneskombinationer som är möjliga för inriktningen annonseras på programmets hemsida. För vidare information om specifikt ämnesinnehåll hänvisas till respektive ämnes kursplaner.

Enligt högskoleförordningen ska studenten för ämneslärarexamen inom ramen för kursfordringarna ha fullgjort minst ett självständigt arbete (examensarbete) om minst 30 högskolepoäng eller minst två sådana arbeten om vardera minst 15 högskolepoäng i ett eller två av de ämnen som studeras inom utbildningen. Den

studerande genomför examensarbetet inom det ämne i studiegången som omfattar 90 högskolepoäng. Examensarbetet har ämnesdidaktisk relevans och genomförs i två separerade men innehållsmässigt relaterade arbeten. Det första arbetet (15 hp) genomförs på grundnivå och är inriktat på sammanställning och analys av tidigare forskning (forskningskonsumtion) medan det andra arbetet (15 hp) genomförs på avancerad nivå och handlar om insamling, bearbetning och analys av ett empiriskt material (forskningsproduktion).

Under termin 4 väljer den studerande vilket ämne som de två examensarbetena skall skrivas inom och därmed vilket ämne som fördjupas till 90 hp-nivån.

Profiler

Global profil

Den globala profilen utgörs av moment som ger mer erfarenhet och kunskap om internationella/globala frågor än vad som obligatoriskt ingår i programmet. Momenten är var för sig valbara för samtliga studenter på programmet men studenter som vill följa den globala profilen måste genomföra ett antal moment enligt kriterier nedan.

En genomgången profil resulterar i ett omnämnande i examensbeviset samt ett intyg där mer detaljerat innehåll framgår.

Följande kriterier krävs för att ta ämneslärarexamen med global profil:

- Genomförd utlandstermin motsvarande minst 3 månaders heltidsstudier med relevans för programmet.
- Genomförd kurs om 3 hp (fristående, ingår ej i examen) som introducerar och följer upp studier eller verksamhetsförlagd utbildning (VFU) utomlands.

Samt minst ett av följande alternativ:

- Fullföljd VFU utomlands omfattande minst 4 veckor utöver det som ev. ingår i utlandsterminen ovan
- Fullföljd fältkurs/ämneskurs utomlands
- Aktivt deltagande i internationell akademisk konferens (i Sverige eller utomlands)
- Fullföljd kurs på engelska tillsammans med inresande studenter
- Aktivt arbete med internationalisering på hemmaplan under en längre sammanhållen tid, t.ex. utskottsarbete i Internationella Relationer (Lsek)
- Avslutande examensarbete vars empiri samlats in utomlands eller vars huvudsakliga frågeställning behandlar mångkulturalitet, globalisering, mänskliga rättigheter eller de globala målen om hållbar utveckling (SDG:s).

Undervisnings- och arbetsformer

Under utbildningens gång varierar undervisnings- och arbetsformerna. De aktuella undervisnings- och arbetsformerna framgår av respektive kursplan.

Förkunskapskrav

- Ämneslärarprogrammet med inriktning mot arbete i grundskolans årskurs 7-9, ingång matematik, 240 hp
Grundläggande behörighet på grundnivå samt Samhällskunskap 1b eller 1a1 och 1a2 samt Engelska 6 samt Matematik 4 eller Matematik D
- Ämneslärarprogrammet med inriktning mot arbete i grundskolans årskurs 7-9, ingång biologi, 240 hp
Grundläggande behörighet på grundnivå samt Biologi 2 samt Kemi 1 samt Samhällskunskap 1b eller 1a1 och 1a2 samt Engelska 6 samt Matematik 3b/3c eller Matematik C
- Ämneslärarprogrammet med inriktning mot arbete i grundskolans årskurs 7-9, ingång svenska, 240 hp
Grundläggande behörighet på grundnivå samt Samhällskunskap 1b eller 1a1 och 1a2 samt Engelska 6
- Ämneslärarprogrammet med inriktning mot arbete i grundskolans årskurs 7-9, ingång samhällskunskap, 240 hp
Grundläggande behörighet på grundnivå samt Samhällskunskap 2 samt Engelska 6 samt Matematik 2a/2b/2c eller Matematik B
- Ämneslärarprogrammet med inriktning mot arbete i grundskolans årskurs 7-9, ingång engelska, 240 hp
Grundläggande behörighet på grundnivå samt Samhällskunskap 1b eller 1a1 och 1a2 samt Engelska 6
- Ämneslärarprogrammet med inriktning mot arbete i grundskolans årskurs 7-9, ingång historia, 240 hp
Grundläggande behörighet på grundnivå samt Historia 1b eller 1a1 och 1a2 samt Samhällskunskap 1b eller 1a1 och 1a2 samt Engelska 6
- Ämneslärarprogrammet med inriktning mot arbete i grundskolans årskurs 7-9, ingång trä- och metallslöjd, 240 hp
Grundläggande behörighet på grundnivå samt Samhällskunskap 1b eller 1a1 och 1a2 samt Engelska 6
- Ämneslärarprogrammet med inriktning mot arbete i grundskolans årskurs 7-9, ingång textilslöjd, 240 hp
Grundläggande behörighet på grundnivå samt Samhällskunskap 1b eller 1a1 och 1a2 samt Engelska 6

Examensbenämning på svenska

Ämneslärarexamen med inriktning mot arbete i grundskolans årskurs 7-9

Examensbenämning på engelska

Master of Arts in Secondary Education

Master of Science in Secondary Education

Särskild information

Examination och betyg

Inom utbildningen förekommer olika examinationsformer, formerna för examination anges i respektive kursplan.

Vid all examination är examinator skyldig att övertyga sig om den studerandes individuella prestation och om prövningsobjektets äkthet, dvs att det är den studerande ifråga som har genomfört examinationen. Inom ämneslärarutbildningen används en tregradig betygsskala (Väl godkänd, Godkänd eller Underkänd) om inte kursen eller momentets karaktär särskilt motiverar en tvågradig skala. Betygsskala och ev. begränsningar avseende antal examinationstillfällen framgår av kursplanen.

Val av ämne 2

Den studerande antas till ett ingångsämne och gör därefter val av ämne 2 inom utbildningen. Val av ämne 2 görs under termin 1.

Den studerande har platsgaranti om valet av ämne 2 sker inom den annonserade valperioden.

Examensbevis

Studerande som med godkänt resultat genomgått kurser i tillräcklig omfattning inom Ämneslärarprogrammet får efter begäran till Examensenheten ett examensbevis. I examensbeviset skall framgå vilken inriktning den studerande har fullgjort, ingående kurser, vilka undervisningsämnen examen omfattar och, i förekommande fall, uppgifter om uppfyllande av global profil. Dessutom redovisas titel på det examensarbete och eventuella övriga uppsatser omfattande minst 15 hp som den studerande skrivit under utbildningen.

Avsteg från utbildningsplan

Om det föreligger synnerliga skäl får rektor i särskilt beslut ange förutsättningarna för, och delegera rätten att besluta om, tillfälliga avsteg från denna utbildningsplan.

Programplan

Termin 1 (HT 2024)

Inriktning: Ingång samhällskunskap

Kurskod	Kursnamn	Hp	Nivå	Veckor	Block	VOF
975G01	Utbildningsvetenskaplig kärna 1, Allmändidaktik	5	GXX	v202434-202437	-	0
974GV6	Utbildningsvetenskaplig kärna 2, Verksamhetsförlagd utbildning	1.5	GXX	v202437-202443	-	0
975G07	Utbildningsvetenskaplig kärna 2, Utveckling och lärande	8.5	GXX	v202437-202443	-	0
975G03	Utbildningsvetenskaplig kärna 3, Bedömning och betygsättning	7.5	GXX	v202444-202448	-	0
975G04	Utbildningsvetenskaplig kärna 4, Utbildningshistoria, skolans samhälleliga roll och värdegrund	7.5	GXX	v202449-202503	-	0

Termin 2 (VT 2025)

Inriktning: Ingång samhällskunskap

Kurskod	Kursnamn	Hp	Nivå	Veckor	Block	VOF
91SH13	Samhällskunskap (1-30 hp)	30	GXX	v202504-202523	-	V

Termin 3 (HT 2025)*Inriktning: Ingång samhällskunskap – Preliminära kurser*

Kurskod	Kursnamn	Hp	Nivå	Veckor	Block	VOF
92GE01	Geografi (1-30 hp)	30	GXX	-	-	V
92MA12	Matematik: Geometri	5	GXX	-	-	V
92MA13	Matematik: Matematisk grundkurs	6	GXX	-	-	V
92MA14	Matematik: Envariabelanalys 1	6	GXX	2	-	V
92MA15	Matematik: Linjär algebra	6	GXX	-	-	V
92MA16	Matematik: Matematikdidaktik 1	5.5	GXX	-	-	V
92MAV1	Matematik: Verksamhetsförlagd utbildning (17-18 hp)	1.5	GXX	-	-	V
92RE13	Religionskunskap (1-15 hp)	15	GXX	-	-	V
92RE23	Religionskunskap (16-30 hp)	15	GXX	-	-	V
92SA13	Svenska som andraspråk 1-30 hp	30	GXX	-	-	V
92SH33	Samhällskunskap (31-52,5 hp)	22.5	GXX	-	-	V
92SHV9	Samhällskunskap: Verksamhetsförlagd utbildning (53-60 hp)	7.5	GXX	-	-	V

Termin 4 (VT 2026)*Inriktning: Ingång samhällskunskap – Preliminära kurser*

Kurskod	Kursnamn	Hp	Nivå	Veckor	Block	VOF
92EN13	Engelska 1-30 hp	30	GXX	-	-	V
92GE33	Geografi (31-52,5hp)	22.5	GXX	-	-	V
92GEV9	Geografi: verksamhetsförlagd utbildning (52,5-60 hp)	7.5	GXX	-	-	V
92MA32	Matematik: Programmering med matematisk och ämnesdidaktisk specialisering	6	GXX	-	-	V
92MA39	Matematik: Matematikdidaktik 2	3	GXX	-	-	V
92MAV9	Matematik: Verksamhetsförlagd utbildning	6	GXX	-	-	V
92RE33	Religionskunskap (31-37,5 hp)	7.5	GXX	-	-	V
92RE43	Religionskunskap (46-60 hp)	15	GXX	-	-	V
92REV9	Religionskunskap: verksamhetsförlagd utbildning (37,5-45 hp)	7.5	GXX	-	-	V
92SA33	Svenska som andraspråk 31-52,5 hp	22.5	GXX	-	-	V
92SAV9	Svenska som andraspråk: verksamhetsförlagd utbildning (46-52,5 hp)	7.5	GXX	-	-	V
92TM19	Trä- och metallslöjd (1-30 hp)	30	GXX	-	-	V
92TX19	Textilslöjd (1-30 hp)	30	GXX	-	-	V
9GMA04	Matematik: Envariabelanalys 2	6	GXX	-	1	V
9GMA05	Matematik: Statistik	5	GXX	-	-	V
9GMA06	Matematik: Flervariabelanalys	4	GXX	-	-	V

Termin 5 (HT 2026)*Inriktning: Ingång samhällskunskap – Preliminära kurser*

Kurskod	Kursnamn	Hp	Nivå	Veckor	Block	VOF
93EN33	Engelska 31-52,5 hp	22.5	G2X	-	-	V
93SH33	Samhällskunskap (31-52,5 hp)	22.5	GXX	-	-	V
93SHV9	Samhällskunskap: Verksamhetsförlagd utbildning (53-60 hp)	7.5	GXX	-	-	V
93SV33	Svenska (31-52,5 hp)	22.5	GXX	-	-	V
93SVV9	Svenska: verksamhetsförlagd utbildning (52,5-60 hp)	7.5	GXX	-	-	V
93TM39	Trä- och metallslöjd (38-60 hp)	22.5	GXX	-	-	V
93TMV9	Trä- och metallslöjd: Verksamhetsförlagd utbildning (31-37,5hp)	7.5	GXX	-	-	V
93TX39	Textilslöjd (38-60hp)	22.5	GXX	-	-	V
93TXV9	Textilslöjd: Verksamhetsförlagd utbildning (31-37,5 hp)	7.5	GXX	-	-	V
93VEN7	VFU i engelska 7,5 hp	7.5	GXX	-	-	V

Termin 6 (VT 2027)*Inriktning: Ingång samhällskunskap – Preliminära kurser*

Kurskod	Kursnamn	Hp	Nivå	Veckor	Block	VOF
93UK51	Utbildningsvetenskaplig kärna 5, Sociala relationer och lärares ledarskap	7.5	GXX	-	-	V
93UK82	Utbildningsvetenskaplig kärna, Vetenskapsteori och metod	7.5	GXX	-	-	V
93XSH1	Examensarbete inom samhällskunskap 1	15	GXX	-	-	V

Termin 7 (HT 2027)*Inriktning: Ingång samhällskunskap – Preliminära kurser*

Kurskod	Kursnamn	Hp	Nivå	Veckor	Block	VOF
9ASH59	Samhällskunskap (61-75 hp)	15	AXX	-	-	V
9AUK62	Utbildningsvetenskaplig kärna, Specialpedagogik	7.5	AXX	-	-	V
9AUK71	Utbildningsvetenskaplig kärna 7, Skolutveckling och utvärdering	9*	AXX	-	-	V

Termin 8 (VT 2028)

Inriktning: Ingång samhällskunskap – Preliminära kurser

Kurskod	Kursnamn	Hp	Nivå	Veckor	Block	VOF
9AUK71	Utbildningsvetenskaplig kärna 7, Skolutveckling och utvärdering	9*	AXX	-	-	V
9AVFU8	Avslutande verksamhetsförlagd utbildning	13.5	AXX	-	-	O
9AXSH1	Examensarbete inom samhällskunskap 2	15	AXX	-	-	V

Hp = Högscolepoäng

VOF = Valbar / Obligatorisk / Frivillig

*Kursen läses över flera terminer